

Linköpings universitet

Biståndsorganisationers engagemang för barn runt om i världen

Assistance organizations` involvement for children
around the world

Författare: Sofia Carlsson

Examensarbete, c- uppsats. 15 högskolepoäng

Institutionen för kultur och kommunikation, socialantropologi

Linköpings universitet

Höstterminen 2017

Handledare Åsa Nilsson Dahlström

Examinator Björn Alm

Sammanfattning.

Syftet med denna kandidatuppsats var att undersöka organisationer och volontärer som arbetar eller frivilligt engagerar sig med att hjälpa barn runt om i världen på olika sätt.

Jag vill veta vad det är som driver dem i sitt arbete och hur de själva hanterar de tankar och känslor som kan uppstå då de kommer i kontakt med barn som saknar många av de rättigheter som barn enligt svensk lag ska ha rätt till. De valda organisationerna är bara en liten del av det enorma engagemang som finns bland människor som strävar för att alla barn ska få rätt till en god barndom.

Nyckelord: bistånd, organisationer, verksamheter, frivilligt, volontärer, barn, lag, barndom.

Abstract.

The purpose of this bachelor's thesis was to investigate organizations and volunteers that work or volunteer to help children around the world in different ways.

I want to know what it is that drives them in their work and how they handle the thoughts and feelings that may arise when they come into contact with children who lack the rights that children according to Swedish law should have. The chosen organizations are just a small part of the enormous commitment among people who strive for all children to have the right to a good childhood.

Keywords: aid, organizations, activities, volunteer, engaging, child, law, childhood

Förord.

Det här examensarbetet har varit väldigt intressant att skriva. Det har varit enormt upplyftande att upptäcka hur många människor som på olika sätt vill hjälpa människor som är mindre lyckligt lottade än vad människor i väst generellt är. Det är så många fler inblandade i dessa hjälpinsatser än vad vi kanske generellt tror. En organisation behöver stöd, ofta i form av finansiella bidrag eller donationer av saker som kan säljas, från andra människor för att kunna åstadkomma det man vill uppnå, och sedan behövs ytterligare människor i form av volontärer, som ger av sin tid för att arbeta i organisationerna. Det är som ringar på vatten, fler och fler är och blir inblandade.

Jag vill tacka min handledare Åsa Nilsson Dahlström för hennes råd och tips under skrivandets gång. Hon har funnits som en trygg plats att vända sig till när funderingar under examensarbetets gång har kommit till mig.

Jag vill även tacka mina informanter över att ni delat med er av er tid och era erfarenheter till mig. Det har varit väldigt intressant att få ta del av vad era verksamheter gör för många barn på ett djupare plan.

*”Att övervinna fattigdomen är inte en uppgift
för välgörenhet, det är en akt av rättvisa.
Liksom slaveriet och apartheid är fattigdomen inte naturlig.
Den är konstgjord och kan övervinnas och utplånas
genom insatser från människor.
Ibland faller på en generation att vara stor.
Du kan vara den stora generationen.
Låt din storhet blomma”*

Nelson Mandela

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1 Syfte och frågor	7
1.2 Arbetets avgränsningar	7
1.3 Metod	7
1.4 Mitt bidrag till forskningen	9
1.5 Konfidentialitetskravet	9
2. Att ge bistånd	9
2.1 Innebörden av att ge	9
2.2 Svenskt bistånd	12
2.3 Globaliseringens förändringar i världen	15
2.4 Barns olika förutsättningar i världen	17
2.5 Flickor i fattiga områden påverkas mest	18
2.6 FN:s barnkonvention	18
3. Intervjuer med mina informanter och deras organisationer	19
3.1 Nystart för barn som blivit sexuellt utnyttjade i Mongoliet	20
3.2 Socialtjänst i Thailand	21
3.3 Situationen för fattiga barn i Litauen	23
3.4 Övergivna barn i Rumänien	25
4. Sammanfattning	28
5. Diskussion	29
6. Slutord	30
Bibliografi	31
Bilaga, hela barnkonventionen	34

1. Inledning.

Jag är uppvuxen i en lugn och trygg miljö. Jag har inte under min barndom varit i kontakt med missbruk eller fattigdom. Jag har alltid fått det som jag har behövt, varma stövlar till vintern eller glasögon då min syn ändrades till exempel. Jag har nog inte varit medveten om eller tänkt på att andra människors liv kan ha varit helt annorlunda mot min vardag. När jag var tjugo år kom jag i kontakt med en amerikansk kvinna som arbetade som lärare. Hon berättade att hon brukade köpa julklappar till några elever i klassen, då deras föräldrar inte hade råd. Jag tror att det samtalet blev ett uppvaknande för mig om hur olika vi människor har det. Jag började engagera mig i andra människor på olika sätt materiellt. Jag skänkte filtar och vinterkläder till hemlösa i Stockholm och jag gav julklappar till Stadsmissionen under ett par år bland annat. Mitt andra uppvaknande fick jag på polisstationen i Solna för runt åtta år sedan. Det kom in en utländsk kvinna med sitt barn och frågade om hjälp, hon visste inte vart hon skulle ta vägen då ”han” kände alla som hon kände. Vad kvinnan fick för hjälp vet jag inte men av den händelsen växte något fram inom mig om att vilja hjälpa utsatta kvinnor och barn på olika sätt. Med den här c-uppsatsen så lyfter jag fram behovet av hjälp som många människor behöver men även de människor som på olika sätt hjälper andra.

Det finns idag ett stort antal organisationer som hjälper eller underlättar vardagen för många barn på olika sätt, med verksamhet både i hemländerna och/eller i andra länder. I denna kandidatuppsats fördjupar jag mig i några av alla organisationer och verksamheter som finns, jag redogör om deras inriktning och berättar om deras arbete. Utöver mina informanters ganska små och lokala organisationer så finns också globala organisationer som arbetar med barnfrågor. En av de mest kända är Unicef, som är FN:s barnfond. Unicef arbetar med frågor som enbart rör barn och arbetar både bland barnen och på högre nivå, främst inriktar man sig på att påverka rättssystemet i respektive stat. Ecpat är en annan internationell organisation, med en specifikt inriktat verksamhet mot trafficking och barnsexhandel. Engagemanget med barnfrågor finns alltså på flera olika nivåer i samhället, och en del globala organisationer stödjer lokala organisationer som arbetar konkret med barnfrågor. Det kan t ex handla om arbete i förebyggande med att besöka människor i fattiga områden och informera om riskerna med att släppa iväg sitt barn in till de större städerna då trafficking och kriminalitet är större där. Det kan också handla om att öppna centra för barnen med aktiviteter under dagtid för att barnen inte ska riskera att hamna på gatan, eller ta hand om barn och kvinnor som har överlevt människohandel. Andra organisationer kan arbeta med att återförena barn till sina biologiska familjer, eller mer allmänt med att glädja barn som har det svårt och få dem att skratta igen. Sammanfattningsvis kan man säga att biståndsorganisationer arbetar både proaktivt

och reaktivt med frågor relaterade till barn.

1.1 Syfte och frågor för examensarbetet.

Syftet med detta examensarbete är att undersöka hur några biståndsorganisationer arbetar med frågor om barn och att undersöka vad det är som motiverar och engagerar personer som arbetar med de här frågorna.

För att uppfylla syftet med uppsatsen har jag formulerat följande frågeställning:

- Hur arbetar mina informanter och deras organisationer med barnfrågor?
- Vad är det som driver de engagerade personerna i deras arbete?

1.2 Uppsatsens avgränsningar.

Mina avgränsningar under mitt arbete med den här uppsatsen har varit att undersöka olika biståndsorganisationer utifrån ett perspektiv, de som arbetar praktiskt. En annan avgränsning under mitt arbete med den här uppsatsen har varit att i min text rikta in mig på det svenska biståndet och dess historia.

1.3 Metod.

För att kunna skriva den här uppsatsen har jag använt mig av semistrukturerade intervjuer och litteraturstudier, både i form av vetenskaplig litteratur och av informationen på biståndsorganisationernas hemsidor. Uppsatsen handlar om engagemanget hos biståndsorganisationer som arbetar för barns skull runt om i världen. Det finns generella idèer för hur barn runt om i världen bör ha det, så som till exempel att ha en trygg plats att bo på eller att tillåtas att vara barn och inte behöva utföra hårt arbete. Det finns även generella rättigheter för barn och en medvetenhet om hur olika samhället arbetar med dessa frågor. Ett antal studier belyser frågan på olika sätt. En publikation som jag använt mig av i min uppsats och som berättar om barns rättigheter är *Allas värde och lika rätt- Perspektiv på mänskliga rättigheter*, skriven av Göran Gunner och Elena Namli (red.) (2009) som påpekar att alla barn i världen har olika förutsättningar beroende på var i världen de föds, och samtidigt ska att alla barn ändå ska ha rätt till en likvärdig barndom oavsett var i världen de föds. Trots ambitionerna att ge alla barn samma rättigheter så är situationen för barn i olika delar fortfarande mycket olika.

Att ge av sin tid och engagera sig i andra människors hälsa och vardag kan ses som en gåva till andra människor. Marcel Mauss har i sin bok *Gåvan* (1997) skrivit om gåvors olika betydelse och

förklarar varför vi ger gåvor till andra, likaså vilka som ger och vilka som tar emot. Då länder ger ekonomiska bidrag till andra länder så heter det "bistånd". I boken *Sveriges utvecklingsbistånd och biståndspolitik* berättar Olav Stykke (1978) om det svenska biståndet till andra länder. Dessa tre ovan beskrivna böcker är ett urval av den litteratur som jag använt mig av under uppsatsens gång. För att få information om de biståndsorganisationer som jag skrivit om har jag letat på deras hemsidor och där fått information om deras historia, på vilket sätt de arbetar och var någonstans.

Mina informanter är valda utifrån ett strategiskt urval av personer som är engagerade i verksamheter som jag valt att vilja fokusera mer ingående på. De olika intervjuerna har skett per telefon, per e-mail och på plats tillsammans med informanten, beroende på var informanten befunnit sig och vilken kontakt jag skapat med den. Alla är dock lika viktiga då de hjälpt mig i mitt arbete med den här uppsatsen. Kontakten med min informant från Mongoliet skedde via e-mail och all information skrevs på engelska. Informanten i Thailand är en kvinna från Sverige som jag kom i kontakt med på Facebook, tipsad av hennes dotter då jag blev medlem i en sida för Svenskar i Thailand, då jag försökte komma i kontakt med engagerade personer som arbetar för barns skull i Thailand/Asien. Vi hade kontakt via Facebook, e-mail och ett telefonsamtal. Första kontakten med min informant som arbetar för barn i Litauen skedde på telefon men sedan blev ett möte då deras verksamhet ligger på orten där jag bor. Även kontakten med min informant som är engagerad i de föräldrarlösa barnen i Rumänien skedde via e-mail. Jag kom i kontakt med mina informanter på olika sätt.

I de intervjuer där jag pratat med mina informanter så har jag försökt anteckna allt de sagt, antingen med korta meningar där jag summerat deras ord eller skrev jag ner hela meningar då de sagt något som känts extra relevant att komma ihåg och kunna citera efteråt. Jag ville under mina intervjuer få så mycket information som möjligt för att sedan i lugn och ro kunna gå igenom mina anteckningar sortera ut vad som passade att skriva till examensuppsatsen för att få en sammanhängande röd tråd i mina texter där. I min intervju som skedde via e-mail så begränsades det att komma med följdfrågor till mina huvudfrågor då jag kände mig obekvämt att komma med fler frågor än de som jag först frågade om. Min informant från Mongoliet var min första informant som jag kom i kontakt med och jag var jätteglad och tacksam över att hon ville hjälpa mig med mitt examensarbete men att jag senare insåg att jag kanske skulle behövt mer information från henne för att kunna ge en mer utförlig bild av vad deras organisation arbetar för.

Även om mitt examensarbete är fokuserat på de organisationer som mina informanter arbetar på eller är engagerade i så valde jag i inledningen att kortfattat nämna fler organisationer som arbetar

med frågor som rör barn. Jag vet inte hur pass representativt mitt urval av biståndsorganisationer är, men det är inte syftet med den här studien att göra en kartläggning av all biståndsverksamhet, utan istället skriva hur olika biståndsorganisationer arbetar med barnfrågor.

1.4 Mitt bidrag till forskningen.

Det jag vill tillföra i denna uppsats är baserat på den respons jag fått, i form av svar som jag fått utifrån min frågeställning där jag vänt mig till engagerade inom organisationer som arbetar med att hjälpa barn på olika sätt. Jag vill också veta hur personerna konkret arbetar ute i verkligheten, och varför de valt att engagera sig i frågor som rör barn. Även om alla mina informanter har olika positioner i sina arbeten så har samtliga egen erfarenhet av vad deras organisation eller verksamhet arbetar med. Det är "det" som jag är intresserad av. Vad känner de, hur hanterar de sina tankar och känslor? Vad får dem att vilja fortsätta arbeta för barnen och på vilket sätt tas deras arbete emot av barnen själva och av människorna runt omkring?

För att uppfylla syftet med uppsatsen har jag formulerat följande frågeställning:

- Hur arbetar dom biståndsorganisationer som jag kommit i kontakt med i denna uppsats med barnfrågor?
- Vad är det som driver de engagerade personerna i deras arbete?

1.5 Konfidentialitetskravet.

Konfidentialitetskravet innebär att de personer som jag intervjuat i den här examensuppsatsen inte ska kunna spåras efter sitt deltagande i mitt examensarbete. (Vetenskapsrådet, 2002, s.12). Jag har bytt ut deras riktiga namn och gett dem andra namn istället i mitt examensarbete. Av samma orsak skulle jag helst inte vilja nämna mina informanters namn på de organisationer som de arbetar inom men för att kunna skriva en så bra examensuppsats som möjligt så var jag tvungen att hämta lite information från några organisationers hemsidor.

2. Att ge bistånd

2.1 Innebörden av gåvan med att ge.

År 1925 publicerade den franske sociologen och antropologen Marcel Mauss sitt verk, *Gåvan*, en bok med ett innehåll som känns lika aktuellt idag som då när han diskuterar handlingen och innebörden med att ge. Mauss menar att även om ett gåvogivande framställs som en osjälvisk handling som görs av eget val så finns ett bakomliggande själviskt agerande av det. Att människan

tjänar på olika sätt av att ge och hjälpa andra. (Mauss, 1997, s.17). Han menar att gåvan är ett kulturfenomen och anser att alla samhällen är uppbyggda genom olika former av gåvoutbyte som skapar relationer mellan de inblandade men även att alla gåvor som ges sker inte frivilligt utan det finns normer kring givandet av en gåva. (Mauss, 1997, s.3). Mauss förklarar att gåvor kan till exempel ges i situationer som kan beskrivas som en oskriven artighet, det vill säga situationer när det förväntas att man ska ge eller få en gåva även om inget egentligen är bestämt. Sådana situationer kan vara då förändringar sker i livet, som till exempel kan det firas och man får gåvor när man blivit klar med sin utbildning, bytt arbete, flyttar hemifrån till sitt första egna boende eller gått och blivit pensionär. Även vid så enkla vardagliga ting som att bjuda hem en vän på middag så finns omedvetna förväntningar på en gengåva. Vad som ses som viktigt med de olika förändringarna kan skilja beroende på samhället man bor i. (Hendry, 1999, s.48). En gåva behöver inte vara en materiell sak utan kan istället vara en tjänst eller en hjälp för någon. (Hendry, 1999, s.49).

Att ge en gåva kan till synes handla om att osjälviskt ge bort något (ett föremål eller en tjänst), men Mauss har påpekat att gåvor också innebär en förpliktelse att återgälda. (Mauss, 1997, s.17) I den osjälviska gåvan finns alltså en outtalad regel som säger att gåvogivaren ska få något tillbaka. (Mauss, 1997, s.3). Detta kan i helt enkelt exempel betyda att om man fått en födelsedagspresent av någon så kan den personen förvänta sig att få en födelsedagspresent tillbaka från den personen, när hen fyller år. När det gäller osjälviska gåvor i form av engagemang i biståndsarbete, som ofta består av oavlönat arbete i syfte att hjälpa någon, finns det andra typer av ”ersättningar” eller ”belöningar”. Det behöver inte handla om att biståndsmottagarna ger tillbaka samma sorts gåva som de fått, men volontärerna kan få ”belöning” genom biståndsmottagarnas tacksamhet och kanske underhållning när de kommer på besök. En annan typ av ”belöning” är en form av en idé om en andlig belöning, t ex att hamna i himlen efter döden, om man gör gott medan man lever. (Hendry, 1999, s.48-49)

Om vi människor själva inte ser eller är medvetna om hur verkligheten ser ut för många barn runt om i världen så ger media oss den informationen om det. De upplyser oss med text och bilder om kriser där barn är inblandade. Media har en enorm kraft att visa vad som händer i vårt samhälle och utanför vårt lands gränser. (Andersson och Bergelin, 2006, s.12)

Det ideella arbetet som sker inom olika föreningar och biståndsorganisationer innebär ett personligt engagemang för samhället genom att aktivt visa och sätta fokus på de problem som finns i samhället. Människor inom ideella organisationer arbetar för att hjälpa människor som ofta befinner

sig utanför det statliga skyddsnetet. Dessa människor visar på att de har ett större ansvar för människors välbefinnande än bara inom sin familj eller närmaste omgivning. (Andersson och Bergelin, 2006, s.1)

Det ideella arbetet från olika frivillighetsorganisationer är även nödvändigt för samhället då de statliga insatserna inte alltid räcker till. Den goda viljan med att vilja göra något för någon annan eller andra smittar av sig, den ger ofta gemenskap och många känner att de mår själva mycket bättre genom deras insatser. (Liljeroth, 2000, s.11).

Man kan engagera sig ideellt på två olika sätt, antingen genom att skänka pengar och/eller att ge av sig själv och sin tid. (Wijkström och Lundström, 2002, s.25). I Sverige är det frivilliga engagemanget stort. Svenskens ideella arbete motsvarar omkring 400 000 heltidsårsarbeten där de största insatserna sker inom styrelseuppdrag och ledarskap med en ökning av penninginsamling. (Svedberg, von Essen och Jegermalm, 2010, s.18). De ideella insatserna från befolkningen beräknas vara värda nästan 70 miljarder kronor. (Liljeroth, 2000, s.7). I Sverige är det inte de humanitära organisationerna som har flest ideella arbetare. (Svedberg, von Essen och Jegermalm, 2010, s.19). Ideellt engagerade inom vård och omsorg är lägre trots att frivilliga organisationer kännetecknas av att de engagerade människorna själva bestämmer inriktning i sitt ideella arbete. (Wijkström och Lundström, 2002, s.7). Då allt fler äldre personer håller sig pigga och friska så är engagemanget av frivilligt stort hos äldre även om den största gruppen har en ålder mellan 30-44 år. (Svedberg, von Essen och Jegermalm, 2010, s.17). De främsta anledningarna till att ideellt hjälpa till är för att dessa människor vill hjälpa organisationen de tillhör, men även för att de vill göra något för någon annan eller utöva sitt intresse. De flesta hjälper till där de bor men finns även en liten grupp som engagerar sig för att arbeta för en förändring i hela samhället. Det finns ett utpräglat könsmonster i Sverige i det ideella arbetet. Män vill generellt oftare bidra med pengar till deras organisation medan kvinnor oftare arbetar i organisationer. (Svedberg, von Essen och Jegermalm, 2010, s.28). Det finns ofta ett stort personligt engagemang bakom då människor vänder sig till frivilligorganisationer. (Wijkström och Lundström, 2002, s.9). Det finns även frivilligorganisationer som hjälper människor i Sverige, där organisationerna i sin tur hjälper människor i andra länder. (Wijkström och Lundström, 2002, s.26-27).

Inriktningarna inom det ideella engagemanget i Sverige har förändrats genom tiderna. Runt 1950-talet fanns det mesta ideella arbetet i fackföreningar, nykterhetsorganisationer och hos frikyrkor. Efter 1950 fick idrottsklubbar och inom den kulturella sektorn en stor uppgång. Det är områden som fortfarande de största antalet engagerade medlemmarna hos sig. Går man tillbaka i tiden syns stora

skillnader på människors ideella engagemang. Vid sekelskiftet var 1 av 10 svenskar medlemmar i en ideell förening medan i slutet av 1970-talet så var 9 av 10 medlemmar. I samband med välfärdsstatens framväxt så ökade alltså svenskarnas medlemskap i ideella organisationer. I nutid är 2 av 3 svenskar ideellt engagerade på olika sätt. (Wijkström och Lundström, 2002, s.8, 125).

Även om det finns en god tanke att arbeta ideellt utomlands så möts engagemanget av motsägelser för de ideellt arbetande människorna i landet de kommer till. De ideellt arbetande människorna förväntas ha en låg levnadsstandard och ska inte ta över och göra för mycket arbete utan låta lokalbefolkningen styra, parallellt med att organisationen de arbetar för ställer krav på deras arbete. Men hur dessa oavlönade engagerade människor än lever eller gör så ses de ofta ändå som att tillhöra "de andra", de rika människorna och att själv veta värdet av sitt eget liv, att tillhöra den grupp av privilegierade människor i världen skapar lätt skuld känslor. Att arbeta med bistånd sätter givaren och tagaren i två motsatta positioner. Västerlänningar ses tillhöra det högre utvecklingsstadiet medan mottagarlandet ses tillhöra motsatsen. (Eriksson, Baaz, 2003, s.167)

Det som är viktigt i det västerländska samhället när det gäller att göra något för någon annan är att det förväntas ett tvåvägs flöde för att utbytet ska fortsätta under en längre tid. Det innebär att människor som ger önskar få någon form av liknande respons från den person som vi gjort något för. Får vi ingen respons så tröttnar vi och bytet av gåvor upphör. (Hendry, 1999, s.53).

Det är inte bara mellan människor som det pågår engagemang av hjälp eller utbyten. Länder kan även ge olika former av gåvor till andra länder och på så sätt skapa en bättre kontakt med det specifika landet. Gåvorna till det andra landet kan leda till en förändringsprocess som i sin tur gör att landets situation förbättras. Den här sortens gåvor kallar man för biståndsinsatser och de ges till utvecklingsländer. Biståndsinsatserna görs av länder som är rikare än mottagarländerna i syfte att hjälpa mottagarländerna att bli på olika sätt mer lika det landet som ger bistånd. (Mauss, 1997, s.11).

2.2 Svenskt bistånd.

Den svenska biståndspolitiken handlar om att länder med god ekonomi hjälper fattiga länder med olika sorters bistånd. Det svenska biståndet ska medverka till att fattigdomen i världen ska minska. Med extra stöd och ekonomisk hjälp förbättras förutsättningarna för människor i fattiga länder. Länderna får hjälp med akuta hjälpinsatser och förutsättningar att utveckla deras näringsliv för en hållbar ekonomi som kan leda till att stärka demokratin och därmed påverka samhällets utveckling.

(Sida, så här arbetar vi, det här är svensk bistånd, 2017). Det är tänkt att biståndet ska fylla det hål som finns mellan mottagarlandets egna förmågor och den hjälp som behövs för att skapa gynnsamma förändringar för det landets invånare. (Easterly, 2003, s.31)

Då ett land blir biståndsgivare innebär den handlingen mer än bara att ge bistånd till ett annat land. Handlingen innebär också att givarlandet bygger upp en vänskaplig relation till mottagarlandet och kan ses som en strävan för en enad värld för att bevara fred mellan länderna. Sverige är känt för sin politik med att hjälpa fattiga människor för att suddas ut klasskillnader mellan ”fattiga och rika” som i praktiken skapar oroligheter mellan folket och till olika länder. Vårt land är också känt för sin neutrala politik mot omvärlden. Vi bebländar sig inte i andra länders oroligheter och försöker påverka dess utveckling och att Sverige inte heller har någon kolonial belastning har gjort att FN känner ett stort förtroende för Sverige i deras arbete om att ena världens länder i målet om en skapa en världsfred. (Stykke, 1978, s.3)

Även om Sverige inte är inkluderad i detta och att den koloniala tiden är över så finns ändå en anda kvar av det som varit. Det har kommit fram att många länder ger stort bistånd till de länder som de tidigare haft som kolonier till att skapa goda relationer och gynnsamma handelsförbindelser. Dessa former av bistånd är inte då troligtvis inte tänkta för att skapa tillväxt i mottagarlandet utan istället bevara en god relation mellan länderna. (Svensson, 2001, s.10f)

Reaktionerna kring bistånd är inte bara positiva. Det finns en problematik mellan det land som ger och mottagarländer som kan behövas synliggöras mer då det land som ger bistånd hamnar i en högre maktposition där deras intresse för det tilltänkta mottagarlandet kan vara en bidragande faktor till om landet ska få bistånd. Mottagarländerna kan med andra ord få tona ner sin röst lite för och gå med på givarlandets spelregler för att få ett bistånd. (Eriksson Baaz, 2003, s.164-165). Bilden av att ge bistånd har också varierat under tid. Under 1990-talet fanns funderingar och en osäkerhet på hur bra bistånd till andra länder var egentligen. Det växte en rädsla om att biståndet skulle kunna bidra till ett beroende för de länder som mottog bistånd. Att dessa länder skulle fortsätta att vara beroende av hjälp utifrån och inte kunna ta hand om sitt land själva. Detta är kanske inte helt ogrundade tankar då summan av bistånd till andra länder ökat markant i Sverige från 1970-talet fram till i början av 2000-talet. Under dessa 30 år har bidragen för bistånd nästan tredubblats. (Tarp, 2006, s.9ff). Vad som inte tyckts tänkts på då är att summan av biståndet är baserat på regeringens årliga budget där 1 % av dessa pengar går till bistånd. (Sida 2017). En annan faktor som bidragit till att bilden av att ge bistånd är när mottagarlandets regering inte har använt sina biståndspengar till det

rätta ändamålet av rädsla att förlora makten hos sin befolkning eller att inte få mer bistånd då situationen i landet kan bli bättre (Easterly, 2003, s.32) som det kan resultera i ifall inte biståndet används på det sätt som det är tänkt till, då skapas inte den tillväxt som biståndet är planerat för, utan på sikt kan det istället leda till lägre tillväxt. (Keller och Isaksson, 1999, s.520f)

Då mina informanter engagerar sig i frågor som rör barn utanför Sveriges gränser så har jag valt att koncentrera mig på vad Sida, Sveriges biståndsmyndighet, som arbetar med olika sorters hjälp i andra länder. Jag har valt att koncentrera mig på vilka insatser de gjort i de länder där min informanter hjälper barn.

Människohandeln är ett stort problem som finns i många länder i världen även om de fattiga länderna är de mest utsatta. Trafficking räknas in där men även att utnyttja människor i hårda, slavliknande arbeten. Förövarna utnyttjar de fattiga människornas situation då de lurar och tvingar exempelvis runt 3000 kvinnor och barn som årligen säljs som sexslavar från de baltiska länderna. Hälften av dessa kommer från Litauen. På grund av landets dåliga ekonomi som innebär att det finns få arbeten och att många av de arbeten som finns ger så låga löner väljer många unga att söka sig till andra länder. Med Sidas finansierade kampanj blir eleverna på skolorna i de baltiska länderna informerade och därmed medvetna om riskerna att hamna i utsatta situationer som människohandeln innebär av oseriösa arbetsgivare. Eleverna får tips om vad de ska tänka på i förebyggande syfte om de efter skolan väljer att börja arbeta i ett annat land. (Sida 2006)

Vad gäller Sidas stöd i Mongoliet så inleddes ett utvecklingsamarbete 1991 med satsningar inom hälsosektorn och förvaltningen. Sida har stött processen genom en finansiering av KTS-insatser så har Mongoliet fått ekonomiskt stöd inom banksektorn, hälsa, förvaltning och mänskliga rättigheter. Den så kallade fattigdomsfonden var Sida också med och delfinansierade. Mäns våld mot kvinnor i hemmen i det mongoliska samhället är utbrett och vanligt, trots en konstitution som fastställt kvinnors och mäns lika rättigheter. Då det finns en brist på kunskap om mänskliga rättigheter dominerar istället den traditionella uppfattningen om att kvinnan är underlägsen mannen . Organisationen NCAV arbetar med att ge skydd till misshandlade kvinnor och barn men även utbilda personal inom offentliga institutioner, som polis, skola, rättsväsendet och sjukhus till exempel. Allmänheten får även ökad kunskap om de mänskliga rättigheterna, likaså media. Efter ett besök av NCAV i Sverige som var positivt så inleddes en treårig insats som Sida finansierade. (Sida 2004)

Trots att det finns så många som 15 miljoner romer i Europa, totalt ca 20 miljoner romer i hela världen, är romerna en utsatt folkgrupp, då de utesluts ur samhället och därför ofta befinner sig i stor fattigdom. Rumänien tillhör ett av länderna i Europa där många romer bor. Under en tioårsperiod i början av 2000- talet gjordes satsningar för att förbättra romernas situation i de tolv länder som projektet ingick i. Det ställdes då även krav på beslutsförfattarna i länderna då de skulle skapa en handlingsplan för att kunna visa på vilket sätt de skulle förbättra tillvaron för romerna i deras land. En fond lanserades till detta förbättringsarbete och Sverige var ett av de länder som bidrog till fonden. (Sida 2014)

I Thailand har Sida visat sitt stöd i program genom Diakonia vars syfte var att förebygga droger i området i norra Thailand och Burma. Det stora användandet av droger påverkar samhällets sociala, politiska och ekonomiska utveckling. Ökningen av AIDS/HIV visar sig tydligt och det finns tydliga kopplingar till ökad prostitution och människohandel. Programmet gick ut på att försvåra för narkotika produktionen och insatser gjordes i form av rättshjälp för människor som saknar medborgarskap, inkomstskapande verksamheter för kvinnor, utbildning om HIV/AIDS så att kvinnor och deras barn skulle få veta mer om riskerna med att missbruka, rehabilitering och drogavvänjning, bland annat. Programmet med Sidas inblandning är avslutat och lokala organisationer har med Diakonias hjälp blivit mer självständiga i sitt arbete. (Sida 2005)

2.3 Globaliseringens förändringar i världen.

När det talas om globalisering så görs det ofta ur västvärldens synvinkel vilket innebär att globaliseringen kan karaktäriseras på olika sätt. I Afrika till exempel uppfattas globaliseringen inte på samma sätt som stora delar av övriga världen då de kanske inte är lika påverkade av globaliseringen som västvärlden. Globalisering är ett uttryck för stora förändringar som skett runt om i världen sedan mitten och slutet av 1900- talet. Utanför nationsgränserna började människor semesterresa, studera, arbeta och flytta i större utsträckning än tidigare, och teknologin och möjligheterna att kommunicera har utvecklats så det har blivit lättare att komma i kontakt med människor från andra länder utan att behöva åka dit. Produktionen av varor har flyttats till mer lönsamma länder ur företagets synvinkel vilket påverkar handels utbudet och har skapat fler arbetstillfällen för många människor. Detta har bidragit till att människor generellt fått en större inblick i hur andra människor lever och vi influeras också av andra kulturer på ett naturligare och enklare sätt i vår vardag. (Eriksson, Eriksson Baaz och Thörn, 2005, s.58). Globaliseringen har med andra ord skapat möjligheter till att människan kan röra på sig och upptäcka världen mer än mot tidigare. Men inte alla människor räknas in här utan bara de med pengar som har möjlighet att

placera i de olika möjligheter som globaliseringen skapar. Globaliseringen har skapat kontraster, den synliggör de länder som räknas in, och dem som hamnar i skymundan. Globaliseringen ses då skapa makt, vilket kan leda till skyldigheter. (Bauman, 2001, s.14).

Det upplevs som att världen har krympt då nationsgränserna blivit bli mindre viktiga då kontakterna mellan länderna har blivit mycket större. (Eriksson, Eriksson Baaz och Thörn, 2005, s.59). Även om många nationsgränser inte längre ses som lika viktiga så gäller inte det gränserna till alla länder. I till exempel afrikanska länder, där handelsutbytet av varor och teknologi med andra länder inte är lika utvecklat, där folket inte har kommit i kontakt med västvärlden lika mycket, har inte samma delaktighet i globaliseringen. Afrika tillhör de länder som står utanför stora delar av den övriga världens kulturella utbyte. (Eriksson, Eriksson Baaz och Thörn, 2005, s.70). Trots detta som man skulle kunna kalla utanförskap sker ändå positiva förändringar för länderna i den tredje världen. De enorma ekonomiska klyftorna mellan människor i världen finns kvar även om världen har blivit allt rikare under de senaste 50 åren. Den extrema fattigdomen har minskat även om den fortfarande finns för väldigt många fattiga människor i världen. Den nyligen avlidna professorn i internationell hälsa, Hans Rosling, ansåg dock att att det är en enkel sak att utrota den extrema fattigdomen i världen då man med små medel kan göra en enorm skillnad för fattiga människor och han berättade bland annat om exempel, om att få skor på fötterna eller få möjligheten att kunna spara ihop pengar och kunna köpa en cykel kan innebära helt nya möjligheter för en familj som inte har något alls. Den nya cykeln kan bidra till att kunna transportera fler större mängd varor till marknaden exempelvis. Fler varorna innebär att fler saker kan säljas och det innebär att familjen kan tjäna mer pengar. Familjen kan köpa mat åt alla och börja spara till deras nästa mål av saker som kan underlätta och hjälpa dem i deras vardag.

Den extrema fattigdomen i världen finns främst i Asien, tätt följd av Afrika. Det är även i dessa länder som det störst växande invånarantalet finns men även på den här punkten såg ändå Rosling positiva förändringar som sakta började ge resultat. Han menade att världens familjer får allt färre barn. I nutid får familjer i Bangladesh och andra fattiga områden i världen information om fördelarna med att välja att få ett litet antal barn som ett sätt att försöka hålla nere folkmängden som i sin tur då leder till minskad fattigdom. Familjer informeras om att det är lättare att försörja få barn än flera och att hälsan då förbättras hos alla. Preventivmedel delas ut vid besöken hos familjerna. Även barn informeras om att det är bättre för alla om man väljer att bara skaffa en mindre antal barn. Den genomsnittliga familjen i världen fick för 50 år sedan 5 barn, i dag ligger den siffran på 2 ½ barn. För 200 år sedan då världens befolkning var 1/7 av vad den är idag, då föddes många fler

barn i den genomsnittliga familjen men eftersom över hälften av barnen dog innan de var ett par år ökade inte världens befolkningssmängd speciellt mycket. I takt med att utvecklingen gått framåt i form av att allt fler människor i världen har tillgång till rent vatten och fått kunskaper inom kost och hälsa har resultatet blivit att fler barn överlever och världens befolkning ökar.

(play UR, föreläsning med läkaren och professorn i internationell hälsa, Hans Rosling, Framtidens statistik). Globaliseringens effekter finns med andra ord i tredje världen men att de förändringar och kulturella utbyten som sker där sker långsamt i förhållande till västvärlden. (Eriksson, Eriksson Baaz och Thörn, 2005, s.57).

2.4 Barns olika förutsättningar runt om i världen.

När ett barn föds är det helt beroende av sin närmaste omgivning vilket innebär att barn har olika förutsättningar i livet beroende på var i världen det föds. Avgörande faktorer kan vara hur familjens ekonomi ser ut, vilken religion familjen tillhör och hur den politiska situationen ser ut i deras samhälle. Även familjens och släktens storlek kan ha en avgörande roll. Vilket kön som barnet har kan komma att påverka barnets framtid då det finns olika värderingar kring kön på barn. Då olika samhällen runt om i världen har olika tankar kring uppfostran och utbildning så är även detta en påverkande faktor om hur olika barns vardag kan se ut. (Gunner och Namli (red.), 2009, s.129).

Den obligatoriska skolplikten började införas i Europa under 1800-talet då allt fler länder valde att fatta det beslutet. Under detta århundrade befann sig många barn som arbetade inom industrierna i en mer självständig position då de fick en liten lön för sitt arbete. Den införda skolplikten innebär att många barn i Europa fick vara barn, och de blev beroende av sina föräldrar igen då barnen förväntades börja fokusera på att lära sig saker i skolan och förberedas in i vuxenvärlden till skillnad mot tidigare då de kastades in i vuxenvärldens industrimiljöer. På andra platser runt om i världen fanns och finns fortfarande andra föreställningar om barn. Där får barnen tidigt lära sig att forma sig efter familjens och samhällets behov av dem. Barnen på dessa platser får hjälpa till och bidra till familjens försörjning för deras överlevnads skull. (Gunner och Namli (red.), 2009, s.130).

Staten och samhället tar i de flesta länder ansvar för barnen och deras barndom men olika stater engagerar sig olika i barnens uppväxt. I vissa stater är statens ansvar för barnen minimalt, och ansvaret placeras istället hos föräldrarna att tillgodose deras barns olika behov. Eftersom frågan om vem som ansvarar för barnen i samhället och vilka rättigheter de bör ha skiljer sig åt antog FN sin barnkonvention, som ska vägleda medlemsländerna i frågor som rör barn och deras rätt att behandlas lika oavsett var de bor. (Gunner och Namli (red.), 2009, s.131).

Det finns även olika förväntningar på FN:s medlemsländer vad gäller barnens bästa. På ett rikt land som Sverige ställs det högre krav på hur barn tas om hand i förhållande till ett fattigt land. Då fattiga länder kan ha svårt att tillgodose deras barns rättigheter så uppmanar barnkonventionen till ett internationellt samarbete, vilket innebär att rika länder hjälper till fattiga länder att uppnå målen för en bättre barndom för de fattiga ländernas barn. (Gunner och Namli (red.), 2009, s.136).

2.5 Flickor i fattiga områden påverkas mest.

Det finns också länder där antalet födselar av flickor har minskat då föräldrarna valt att göra abort när de fått veta i tidig graviditet att de väntar en flicka. Dessa länder med mindre antal födda flickor är Indien och Kina. För de flickor som föds väntar sedan ett fortsatt liv av diskriminering som grundar sig på traditioner och kulturella värderingar. Flickor i Indien ammas under kortare tid än sina eventuella bröder. De får mindre omvårdnad i form av mat och sjukvård. Det är männen och pojkarna som ska äta sig mätta först, blir det mat över så får flickorna och kvinnorna resterna. En flicka har med andra ord större risk att dö. Flickorna förväntas även att finnas i hemmen och hjälpa till med de sysslor som vardagen kräver men får sällan uppskattning för deras arbete. Många familjer utnyttjar flickornas arbetskraft men ser det som en onödig investering att spendera tid och pengar på sina döttrar då de en dag ska giftas bort till andra familjer.

(unicef.se/fakta/diskriminering-av-flickor)

Då flickor värderas lägre i vissa delar av världen så riskerar de också lättare att hamna inom sexhandel. Det finns stora mörkertal inom sexhandeln då industrin både är öppen och gömd på samma gång men enligt FN:s barnfond Unicef har de kommit fram till att nästan 1 miljon barn har sålts eller lurats in i sexindustrin varje år. (Karlén, 2009, s.10). Ingen affärsverksamhet skulle fungera om det inte fanns en efterfrågan på den vara eller tjänst som verksamheten erbjuder. Barnsexindustrin blomstrar för fullt på grund av att det har blivit lättare för de få människor som vill utnyttja barn sexuellt att också göra det, med hjälp av internet. (Karlén, 2009, s.32)

2.6 FN:s Barnkonvention.

FN:s barnkonvention handlar om barns rättigheter så att levnadsvillkoren ska förbättras för barn i världen. Det finns 42 punkter i barnkonventionen som direkt rör barnen och 10 stycken som är direkt riktade till medlemsländerna med hjälp om hur ska kunna följa de olika punkterna. I den här texten tar jag upp några delar av barnkonventionen, men hela barnkonventionen finns som bilaga i

slutet av mitt examensarbete.

Den första punkten i barnkonventionen är den som markerar vilka människor som ingår i barnkonventionen, vilka som inkluderas om dessa rättigheter och det är alla människor som är under 18 år. Det är denna ålder som är avgörande för om en människa ska behandlas som vuxen eller barn. En viktig utgångspunkt är att barn inte får diskrimineras. Barn ska ha samma rättigheter oavsett var barnet föds eller vilken religion barnet tillhör. FN:s barnkonvention lyfter fram vikten av att beakta barns rättigheter och att medlemsländerna som undertecknat konventionen också ska tillämpa konventionens principer i nationell lag. Om beslutsfattarna i de enskilda länderna har svårt att uppfylla detta behövs ett internationellt samarbete för att dessa barn ska få vad de har rätt till, och medlemsländer kan söka stöd i sitt arbete för att förbättra situationen för barnen.

Barnkonventionen ställer också krav på att barnets förälder eller vårdnadshavare ska ta sitt ansvar vad det gäller att hjälpa barnet i dess vardag och med uppfostran och utveckling. Alla barn ska även ha rätt att få veta vem deras föräldrar är och om möjligheter finns bo hemma hos sin biologiska familj. Finns inte de möjligheterna ska staten i barnets land ge barnet ett annat hem. Det är också en stats ansvar att arbeta för att inget barn förs bort eller kvarhålls i ett annat land. Ett barn har inte bara rätt till att få ha ett hem, de ska även ha rätt till en levnadsstandard som innebär att barnet inte ska behöva vara utan mat och rent vatten och att de ska få ha kläder på kroppen. Alla barn ska även ha rätt till att få gå i skolan där grundskolan ska vara gratis för att så många barn som möjligt ska få en skolgång. Och med alla barn menas det alla barn, inget barn ska bli bortglömt. Det gäller med andra ord även barn med funktionsnedsättningar. Dessa barn har också rätt att få ett fullvärdigt liv och få hjälp så de ska kunna finnas i samhället och vara med på aktiviteter som andra barn. Barn har även rätt att skyddas från sexuella övergrepp och ekonomiskt utnyttjande. Barn ska inte vara nära krigsområden, inte som civila eller som soldater. Avslutningsvis finns även en punkt i barnkonventionen som direkt informerar om att om medlemsländerna har bättre nationell lagstiftning än vad konventionen rekommenderar, ska den nationella lagen gälla.

3. Intervjuer med mina informanter och deras organisationer.

Jag har intervjuat tre kvinnor och en man för det här examensarbetet. Vid två intervjutillfällen har jag även fått mer information från andra engagerade eller arbetande i deras organisation eller förening. Dessa människor är engagerade och arbetar för barns skull inom olika områden och på olika länder i världen. De arbetar antingen på plats hos barnen eller ifrån Sverige för barn som finns i andra länder.

3.1 Nystart för barn som blivit sexuellt utnyttjade i Mongoliet.

Min första informant heter Maria. Maria är en mongolisk kvinna som startade den förening 2013 som hon nu är ansvarig för. Grundorganisationen Talita är en svensk grundad ideell förening från 2004 som hjälper kvinnor och barn som befinner sig i prostitution eller människohandel med sexuella syften. Efter att Maria följt arbetet i Sverige en tid så bestämde hon sig för att starta samma verksamhet i sitt hemland. Talita erbjuder både akut skydd och långsiktigt stöd i föreningens verksamhet. De arbetar för att hjälpa och skydda kvinnor och barn då många länder saknar lagar och skydd för dem. I Sverige driver Marias systerförening sina verksamheter i Stockholm och i Göteborg men finns även utomlands i Bukarest, Rumänien och i Ulan Bator i Mongoliet. I verksamheten i Rumänien som startades 2012 samarbetar Marias förening med en lokal organisation. Den lokala organisationen arbetar efter samma metoder som Marias förening gör och det är den svenska verksamheten som bekostar den rehabiliterande verksamheten.

Den här föreningens arbetssätt bygger på kristna mänskliga värderingar vilket innebär att alla människor är värda att älskas och behandlas med respekt och utan fördomar. Man betonar att människan har en fri vilja som ska värnas om och respekteras. I Mongoliet har föreningen en mottagning och ett stödboende som hjälper kvinnor eller barn till en omstart i deras liv i form av traumaterapi, undervisning och framtidsplanering. Allt sker i ett skyddat boende och avslutas med utslussning till eget boende i trygg miljö med antingen arbete eller studier.

Som i flera av länderna i Asien är människohandeln även i Mongoliet ett problem som växer. Flera tusen barn och kvinnor luras årligen in i sexindustrin varav de flesta lockas in till städerna från landsbygden. Maria säger att ”det har blivit ett problem som är så stort att även samhället för några månader sedan pressade oss att utöka vårt arbete”, och lägger till att ”folk börjar bli mer medvetna om att det finns stora behov av att skydda våra barn.” När jag frågar henne vad som driver organisationen till att kämpa för kvinnorna och barnens skull säger hon att de annars inte skulle ha någon framtid. Det handlar om att vara medmänniska, säger hon, för ”vi vet mycket väl att det finns brister på service och kärlek för att skydda dem och rädda dem”, men att ”våra barns kärlek och skratt driver oss att fortsätta kämpa för deras skull”. Hon lägger till att i Mongoliet ”bara under förra året blev 298 barn utsatta för sexuella övergrepp som hon kom i kontakt med, det är hemskt!”. Hon upplever dock att barnens föräldrar ibland inte har någon förståelse eller ser värdet på deras arbete då problemen blivit så stora och vanliga. Men ändå tar de kontakt med organisationen då de inte vet

vad de ska göra för sina barn som utsatts för övergrepp.

Maria berättar att detta är ett frivilligt jobb där de inte får ersättning för sitt arbete. För att orka med det här arbetet med alla möten och intryck från kvinnor och barn som har varit med om hemska saker i sitt liv har personalen en vårdplan och även egna terapeuter för att hantera de känslor och tankar som uppstår.

3.2 Socialtjänst i Thailand.

Min andra informant heter Madeleine. Hon ska under ett år arbeta för en organisation som heter One Sky och som finns i Thailand mot gränsen till Burma. Organisationen lyfter fram vikten av att barn vid tidig ålder behöver kärlek, omtanke och uppskattning för att deras små hjärnor ska kunna utvecklas så de får en bra grund och de bästa förutsättningarna att kunna hantera de utmaningar som vardagen kan innebära och de förväntningar som samhället har då barnen sedan blir vuxna. Barn som försummas och inte får dessa behov tillgodosedda får svårare längre fram i livet att våga lita på andra människor, de får svårare att hantera relationer, de kan lättare halka efter i skolan då de har svårt att koncentrera sig. Ytterligare lite längre fram i livet så ökar risken för att dessa barn ska hamna i utsatta situationer och hamna i drogmissbruk, våld och kriminalitet, vilket inte bara drabbar individen negativt, utan hela samhället.

Madeleine berättar att organisationen fungerar som en socialtjänst som i ett förebyggande syfte hjälper barnen så att de inte ska hamna fel i livet och organisationen består av ett litet team på 12 personer. De arbetar med nära kontakt med familjerna och arbetar med att förhindra att barn ska hamna på gatan. De barn som riskerar att hamna på gatan placeras istället på barnhem.

”Vi finns och driver verksamheten tack vare donationer, vi är beroende av donationerna”, berättar Madeleine för mig. ”De pengar som organisationen får gör verkligen skillnad, vi har öppnat en skola nyligen bland annat. Den ersättning som vi får är vad vi i Sverige skulle kalla en symbolisk volontärlön förutom någon enstaka med högre befattning i organisationen som får lite mer. Men jag vill tydligt poängtera att det är barnen som bidragen går till”, påpekar hon.

När jag frågar henne vad de får för respons från samhället för det arbete de gör, svarar hon mig att några som finns i organisationen själva har en liknande historia bakom sig vilket gör att de nu själva vill hjälpa andra. Hon säger att det inte är helt ovanligt att ”grannar till de familjer vi besöker kommer fram till oss och berättar för oss om familjen och ifall något har hänt. Vi upplever stort

engagemang från omgivningen i vårt arbete.” Madeleines arbetskamrater berättar också om att One Skys arbete lett till samarbete med skolan i närheten om att lärarna inte får slå barnen, vilket annars är tillåtet. Kraven på regeringen har också ökat i samband med att organisationen arbetar i områden där ingen arbetat tidigare. Två andra arbetskamrater menar att de får ett mer positivt bemötande från omgivningen av att arbeta på den här organisationen.

Jag frågar Madeleine och hennes arbetskamrater hur de tänker och hur de hanterar de tankar och känslor som de får då de möter barn som varit med om händelser som barn inte ska uppleva. De svar jag får är att allihop känner en sorg för de barnen men att de nu i sitt arbete kan hjälpa och förbättra situationen för många barn. Samtidigt poängteras att de måste arbeta professionellt och inte får visa sina egna tankar och känslor ute i sina arbete.

Personalen har valt att arbeta med dessa problem just för att de vill hjälpa barnen. Det är det tydliga svaret jag får när jag frågar om bakgrunden till att arbeta på den här organisationen och vad det är som driver dem att fortsätta. Eftersom några har egna barn har de blivit mer medvetna om hur skolmiljön ser ut och vill arbeta för en förändring. En anställd säger att ”Jag vill göra mitt bästa att hjälpa barnen så bra som det går. Det känns som mitt ansvar. Många människor vänder bort sitt ansikte för dessa problem men det gör inte jag.” En annan anställd berättar om att ”många personal kommer och går men jag har bestämt mig för att stanna och vara tålmodig. Jag har själv barn och vill finnas för de barn som vi arbetar med.” En anställd tillägger att hon ”trodde i början att detta var ett lätt men så är det absolut inte, det är ett mycket utmanande arbete.”

Jag avslutar mina intervjufrågor med att fråga Madeleine och några av personalen på den här organisationen om de känner att de gör allt de kan eller om det finns mer saker att göra. Svaren jag fick var att de gör mer än vad de egentligen borde ha hunnit med. Behoven av deras hjälp är enormt stort. En anställd säger att ”vi borde göra mindre just för att vi har så lite resurser och fokusera på vad vi är bra på. Personalen har så många ärenden och så många olika arbetsområden. Vissa familjer kan bli obesökta på en hel månad.” En annan anställd säger att ”vi gör många hembesök men har inte tid att reflektera eller göra en plan för att kunna hjälpa familjen på sikt. Det gäller att hitta lösningar men arbetet kan ibland bli styrt med snabba beslut.” Överhuvudtaget innebär det här arbetet med att några få personer får arbeta med många olika områden: ”att arbeta på här är ett socialt arbete med få personal som uträttar så mycket. Vi har flera områden att ansvara för, så som mat, bostäder, familjeaktiviteter, skolkostnader och bistånd till sjukvård.”

3.3 Fattiga barn i Litauen.

Min tredje informant heter Filippa, hon är engagerad i en förening som ligger i en liten gammal bruksort i södra Sverige, som har en loppisaffär. De säljer även linnekläder och linnevaror för hemmet som är tillverkade av kvinnor i Litauen. Det är en religiöst och politiskt obunden förening som sedan starten år 1999 sänder hjälpsändningar till vänorten i Litauen. Utöver hjälpsändningar med kläder, möbler, hygienartiklar, leksaker och annat som hör till ett hem så hjälper även föreningen till finansiellt med olika projekt såsom ett bageri och vävprojekt för vuxna. De stödjer ett spädbarnshem i Siauliai, äldreboende, sjukhus och ett härbärge för hemlösa, likaså har de öppnat ett dagis i vänorten och har öppnat en ungdomsverksamhet för barn och ungdomar där de unga får mat och även lära sig att laga mat.

Jag har intervjuat Filippa under två tillfällen. Det första tillfället var ett kort samtal på telefon. Efter att hon börjat svara på två av mina frågor föreslog hon om vi kunde ses istället. En dryg vecka senare träffades vi i föreningens lokaler och jag fick svar på mina resterande frågor. Hon berättar för mig att hon tycker det är viktigt att de personer som är medlemmar i föreningen och som hjälper till ideellt i loppisaffären även ska få se hur verkligheten ser ut i Litauen för de människor som föreningen hjälper. Två gånger per år ordnas med studieresor för att intresserade ska få en inblick i vad föreningen hjälper till med. Man är då borta en vecka och får även lära sig om Litauens historia. Vid dessa resor som även inkluderar hjälpsändningar så får även den svenska gruppen göra besök på verksamheter och hos familjer som föreningen stödjer. Besök, som Filippa berättar för mig, kan vara känslomässigt jobbiga, många från den svenska gruppen blir ofta berörda av vad de får se, då det kan skilja sig väldigt mycket i förhållande till hur vi är vana att se hur svenska barn lever. Mot slutet av dagen pratar gruppen om dagens intryck av känslor och tankar. Det är en jätteviktig sak att göra, poängterar Filippa.

Det finns fyra spädbarnshem i Litauen, varav min informants förening stödjer ett av dem. Där bor nu 60 stycken mindre barn med barngrupper på 15 barn som har två anställda som tar hand om dem. När jag frågar Filippa om hur barnen hamnade där, svarade hon mig att flera barn lämnades där då föräldrarna kan ha fått ett arbete utomlands och då inte kunde ta med sig barnen. Hon berättar att allt fler människor lämnar sitt hemland och flyttar till andra länder i hopp om att få en bättre levnadsstandard där men även att det finns ett annat tankesätt i Litauen som gör det lättare för föräldrarna att lämna ifrån sig sina barn, då många föräldrar själva under sin barndom blivit

lämnade på barnhem. Många av barnen på spädbarnshemmet har även omhändertagits då föräldrarna har missbrukat alkohol eller droger.

Jag frågar Filippa vad det är som driver de engagerade medlemmarna med att arbeta ideellt för något som gynnar behövande barn i Litauen. Hon svarar mig att vet man att man kan hjälpa andra till att få ett drägligare liv så vill man göra det. Det är så många av de frivilligt engagerade tänker, säger hon. Samtidigt så lyfter hon upp att detta engagemang som medlemmarna i loppisen gör berikar deras eget liv och gör det mer meningsfullt. Jag får även möjligheten att träffa några av de ideellt engagerade medlemmarna då jag träffade Filippa i föreningens lokaler för den fortsatta intervjun. Frågan ställs igen inför de andra under en fika som jag bjuds på och jag får svaret från en kvinna att ”det är väldigt socialt att hjälpa till och även efter resorna till Litauen så blir vi väldigt peppade att vilja hjälpa dem.” De andra runt bordet håller med. En av kvinnorna som fanns med vid bordet var en av dem som startade föreningen för 19 år sedan. Hon berättade om hur verksamheten började och hur de från början började samla in kläder och då befann sig en liten lokal utan fönster för att sedan under åren flytta runt mellan andra lokaler på orten innan de slutligen hamnade där de håller till nu. Kvinnorna började skämtade om att nu får inte verksamheten bli större då det inte finns större lokaler att hyra här.

Hjälpsändningarna som skickas över till vänorten där sakerna lämnas vidare till en lokal organisation. Den lokala organisationen som sedan får uppdraget att fördela ut hjälpsändningarna till behövande familjer. Den lokala organisationen startade år 1997 som ett komplement till de familjer som behöver mer än vad samhället kan hjälpa dem med. Utöver att hjälpa familjer med kläder och saker så är det vänorganisationen som har startat ungdomsverksamheten som min informants förening även stödjer. Barn och ungdomar som annars skulle riskera att hamna på gatan och då lättare komma i kontakt med kriminalitet och prostitution, får komma dit på dagarna och får hjälp med läxor, prova på olika hantverk och lära sig om vardagliga ting så som hygien och matlagning. Barnen får följa med på läger under sommarlovet, sponsrade av Filippas förening. Den lokala organisationen har också öppnat en loppisaffär som min informants förening hjälper, då de bidrar med varor till affären samtidigt som det gett arbetstillfälle för en kvinna.

Sedan inträdet i EU har Litauen fått ekonomisk hjälp att renovera lokaler för att höja standarden, berättar Filippa för mig, men bortsett från det så saknas väldigt mycket, tillägger hon. Filippa fortsätter att berätta att många människor i Litauen har lämnat sitt hemland och söker arbete i andra länder på grund av landets ekonomiska situationen, trots den ekonomiska hjälpen från EU så finns fortfarande stora behov att göra saker på olika sätt. Då föreningen hjälper de familjer som är mest i

behov av deras hjälp kommer föreningen nästan bara i kontakt med de familjer som verkligen behöver deras hjälp. De får inte ofta möjligheten att följa olika familjers förändringar i livet. Ibland kan de dock få veta om det gått riktigt bra för någon.

En av mina frågor som jag ställt till mina informanter var att få veta något om responsen från samhället på de olika verksamheternas arbete. Hur tas deras engagemang emot av dem som får hjälpen? När jag ställde den frågan till Filippa skrattade hon och säger spontant att ”vi blir bemötta som om vi vore kungliga med sång och allt!”. Hon blir sedan allvarlig igen när hon berättar den enorma tacksamheten och glädjen som de möts av då familjer får en stor kartong med passande saker för den familjen att ha i deras hem, som tack för att de visat upp sina hem för den svenska gruppen som i samband med hjälpsändningarna. Hon berättar också om barnens glädje över ryggsäckar fulla med saker till dem, märkta med deras namn. Av det föreningen gör för så många människor i Litauen får de så mycket positiv respons tillbaka att det berikar deras liv väldigt mycket, tillägger Filippa.

Kassören i föreningen är den enda som får ersättning för sitt arbete, de övriga engagerade medlemmarna gör detta arbete helt ideellt. Ordförande och den vice ordförande får åka med gratis på resorna till Litauen då det är viktigt att det ska finnas några personer som alltid följer med på resorna varje gång.

3.4 Övergivna barn i Rumänien.

Det var när media i slutet av 1990- talet visade omvärlden de svåra förhållandena som fanns i Rumänien och speciellt för barnhemsbarnen. Stora delar av världen reagerade mycket starkt på bilderna på undernärda och fastspända barn i sina sängar och det blev grunden till att min informants svenska insamlingsstiftelse startade sin verksamhet i Sverige samtidigt som den icke-statliga rumänska organisationen startades i närheten av gränsen till Ukraina. Målet med de båda starterna var att tillsammans hjälpa de barn och ungdomar som övergetts och ge dem en bättre framtid. Arbetet handlade till en början om att göra förbättringar på de ursprungliga institutionerna men då behoven har förändrats då barnen blivit större har nu organisationen vuxit och utvecklats mycket från den ursprungliga idén vid start. Barnen får även sedan några år tillbaka möjligheten att gå på läxhjälp och funktionshindrade har en meningsfull sysselsättning på dagarna.

Min informant Josef som arbetar ideellt på insamlingsstiftelsen hämtar upp mig vid tågstationen

denna kalla vinterdag som intervjun hölls på. Han hade förberett fika och vi sätter oss ner vid bordet i ett arbetsrum i kyrkan där han arbetar. Han börjar berätta sin livshistoria om vad han tidigare har arbetat med och vilka livserfarenheter han har om arbete för människors skull runt om i världen. Efter det var han intresserad av att veta vem jag var och hur det kommer sig att jag hade valt, tillsammans med min äldsta dotter, att åka ner till Rumänien för fyra år sedan och besöka den organisation som hans insamlingsstiftelse arbetar tillsammans med. Jag svarade på hans fråga och berättade kortfattat om mig själv och om mina tankar med att vilja hjälpa andra människor.

Hans uppgift i insamlingsstiftelsen är att få fram månadsgivare och företagssponsorer. Josef berättar att ”det finns flera givmilda företag som skänker oss massor av material som vi kan använda när vi bygger i Rumänien. Det finns även secondhandbutiker som skänker pengar till insamlingsstiftelsen.” Han var noga med att informera mig om att ”vi vill inte påverka rumänerna i hur de tänker i deras organisation kring arbetet i Rumänien, utan vi hjälper dem bara ekonomiskt. Styrelsen, som består av rumäner, bestämmer.”

Jag funderar lite på min nästa fråga som ska ställas, över vilket sorts svar jag skulle få då Josef är engagerad i själva insamlingen av pengar och inte konkret arbetar med barnen på plats i Rumänien. Min fråga var att få veta hur mycket insamlingsstiftelsen i Sverige kommer i kontakt med den praktiska verkligheten i Rumänien. Josef berättar att ”två i styrelsen åker till Rumänien två gånger per år” medan han själv försöker åka ner till Rumänien i alla fall en gång per år. Resor som de bekostar med egna pengar. Allt arbete i insamlingsstiftelsen är helt ideellt. Alla som hjälper till har sina egna uppgifter i vad de skall göra.

En fråga som jag även ställt till mina andra informanter också är: Vad får ni för respons från samhället i vad ni gör? Josef svarar mig att deras arbete att samla in pengar betyder mycket för många i Rumänien då pengarna skapar möjligheter som gör stor skillnad för både barnen och ungdomarna. Josef fortsätter att berätta att många av ungdomarna som har vuxit upp med den rumänska organisationen kommer tillbaka och deltar i aktiviteter och behåller kontakten med organisationen även efter att de fått eget boende och arbete. Organisationen har blivit för många barn och ungdomar som deras familj. Det finns en stor tacksamhet för vad insamlingsstiftelsen och organisationen nere i Rumänien gör. En lite tråkig del av organisationens arbete i Rumänien är ”den korruption som ligger i kulturen”, informerar Josef mig. ”Människor utnyttjar sin situation, som att många har ett tankesätt om ekonomisk girighet”, fortsätter han. ”Korruptionen krånglar till mycket då vi inte vill betala under bordet för att kunna bygga ett hus till exempel.”

Det är stor skillnad för många barn nu i Rumänien mot när insamlingsstiftelsen och organisationen startade sina verksamheter. Inte bara för de barn som kommit i kontakt med deras arbete utan även att ”rumänska staten har stiftat lagar om att man måste ta hand om barnen på ett annat sätt än tidigare”, får jag veta av Josef. I dag finns fler familjehem, familjer som tar hand om andras barn och får ersättning för det arbetet. ”När vi kom ner till Rumänien i slutet av 1990-talet fanns många barn på institutioner och volontärer fick gå till sjukhuset och besöka barnen då”, berättar Josef vidare.

En av mina kärnfrågor är: Vad är det som driver er i ert arbete? Josef svarar mig ”som kristen känns det väldigt naturligt att hjälpa. Att tänka på alla människors lika värde. Att vara medmänniska och ställa upp på värdegrunden om att hjälpa barnen”. Han berättar dock att alla i styrelsen inte är kristna men att viljan hos alla finns med att hjälpa. Josef berättar för mig om det svenska par som var med under starten av både insamlingsstiftelsen och den rumänska organisationen. De valde att flytta ner till Rumänien och på heltid arbete i organisationen. Det finns några byggnader på den mark som organisationen äger, bland annat större samlingslokaler för olika arrangemang, ett stort snickeri, en kontorsbyggnad, en stor byggnad för alla saker som människor skänkt och ett hus för volontärer. På övervåningen av det huset har paret en egen lägenhet. Även parets ena barn har under flera år bott och arbetat i organisationen i Rumänien.

Min intervju med Josef är min sista intervju med mina informanter. Jag avslutar min sammanfattning av intervjun med Josef med frågan hur han hanterade att se verkligheten för de föräldralösa barnen i Rumänien. ”Barnen blir överlyckliga när man kommer, man känner sig väldigt viktig för dem”, börjar Josef berätta. ”Hur barn i Rumänien fortfarande har det är jättesvårt att se. Man går undan och gråter. Det gör ont att se hur vissa barn fortfarande har det. Jag har lätt att ta in känslomässigt om hur andra har det”, fortsätter Josef säga då han svarar på min fråga. Han informerar mig om att många av de föräldralösa barnen är romer och att romer fortfarande har ett väldigt lågt värde i Rumänien. Barnen saknar ofta skolgång och föräldrarna saknar ofta utbildning. ”Organisationen i Rumänien är väldigt noga med att anställa utbildat folk till de olika verksamheterna och projekten. Tyvärr utesluts romer då men att de får ibland hjälpa till vid byggen eller när det inte ställs krav på att ha utbildning”, informerar Josef mig om. För att återgå till min fråga berättar Josef om ett tillfälle när de besökte ett barnhem och en man i sällskapet bröt ihop och började gråta när de skulle gå därifrån. Josef berättar för mig vad mannen sa: ”Vi kan gå härifrån nu, men det kan inte barnen”. Jag lyssnade på hans ord och begrundade vad han nyss sagt. Barnen i

vår värld lever väldigt olika.

4. Sammanfattning.

Det arbete och engagemang som de organisationer jag skrivit om gör och har bidrar inte bara till förändringar för de barn och ungdomar som i dag kommer i kontakt med dem och deras arbete. Organisationernas arbete innebär förändringar som kan leda till framtida skillnader. Min informant Filippa, till exempel, vars förening hjälper fattiga barn i Litauen, bygger upp en självkänsla hos de barn som får gå i skolan och som sedan efter sommarlovet även kan berätta att de har varit på läger under sommarlovet. Att skapa ett läger för de fattigaste barnen skapar en gemenskapskänsla, de barnen kan stolt också berätta vad de gjort under sommarlovet och behöver inte skämmas över att de inte haft råd att göra något. Min första informant Maria erbjuder barn och kvinnor som har utnyttjats sexuellt en ny start i livet med eget boende och hjälp med studier eller arbete. Min sista informant Josefs insamlingsstiftelse bidrar till att hjälpa föräldralösa barn med att ge dem en bättre grund i livet och ge en meningsfull vardag för funktionsnedsatta barn och ungdomar. Det är barn och ungdomar som själva inte har förmåga att kunna påverka sitt liv eller barn som med uppmuntran och vägledning kan förändra sitt liv nu och för eventuell kommande generation. Slutligen min informant Madeleines organisation i Thailand vill ge en tryggare barndom för barnen då de hjälper familjer att behålla sina barn hos sig.

Mina informanterns arbete har inneburit ett uppvaknande genom att synliggöra problem som finns för regeringen i länderna och därigenom även medfört krav på dem eller så har regeringen sett värdet av organisationens arbete för deras land. Då inte regering och beslutsfattare har möjlighet eller prioriterar hur barnens situation ser ut i deras länder finns det människor som tar saken i egna händer och själva börjar arbeta för en förändring. Dessa människor arbetar för en förändring både i sina hemländer och i andra länder. Det finns en osjälviskhet i att alla barn är viktiga då flera av min informanter arbetar för att förbättra situationen för barn utanför sitt lands gränser. Engagemanget med att vilja hjälpa och bidra till förändringar för andra människor kan variera stort och inte minst hur länge det kan vara. Från min privata resa till Rumänien med min stora dotter kom jag i kontakt med det svenska par som var med vid starten till insamlingsstiftelsen och även till den rumänska organisationen. Även Josef berättade under intervjun om det svenska paret som sedan i mitten av 1990-talet vikt sin vardag åt barnens situation i Rumänien, då de valde att flytta dit och de bor och jobbar där fortfarande. Jag kan även nämna Filippas engagerade väninna som var grunden till att många fattiga barn i Litauen fått och får hjälp och hon är fortfarande lika aktiv i föreningen.

Utifrån våra länders olika historia runt om på jordklotet är det klart att har vi olika förutsättningar beroende på var vi bor och även det faktum att vi människor är alla olika. Vi prioriterar olika saker utefter våra egna intressen och vi har skilda tankar om våra medmänniskor utifrån våra olika sätt att leva. Vad jag menar med det är att det skiljer mellan olika människor i hur mycket de bryr sig och arbetar för att andra människors rättigheter.

Före detta kolonier i Afrika till exempel har länge varit styrda av andra länders makt, dessa länder har inte haft samma möjligheter att utvecklas och växa på det sätt som många av västvärldens länder har under de senaste årtionden. Det är avgörande faktorer för hur situationen för ländernas befolkning ser ut. Korruption är heller inte helt ovanligt och det påverkar alla samhällsklasser i ett land när de rika med god ekonomi betalar för att de ska kunna gynnas ännu mer.

En intressant notering som jag gjort under uppsatsens gång ur en globaliserings synpunkt är att flertalet av de verksamheter som finns med i mitt examensarbete startades under 1990- talet eller början av 2000- talet. Globaliseringen har medfört att människor på ett snabbare och enklare sätt blivit mer medvetna om hur olika människan runt om på jordklotet lever. En medvetenhet som gjort att många människor börjat engagera sig för och arbetar för en förbättring för i mitt fall världens barn.

5. Diskussion

Ett av mina syften med det här examensarbetet var att ta reda på vad det är som driver mina informanter att arbeta med barnfrågor och de svar jag fick försöker jag relatera till Mauss tankar om att människan ger för att få något tillbaka av sin handling (Mauss, 1997, s.17). Tre av mina fyra informanter gör sitt arbete för barnens skull helt oavlönat medan min fjärde informant får en liten ersättning för sitt arbete. Det är med andra ord inte pengarna som styr deras engagemang. Hälften av mina informanter är 60+ och så är den mesta personal i organisationerna som befinner sig nära pensionsåldern eller redan är pensionärer. Vilket i mitt fall stärker en av mina källor, Rapport till Regeringskansliet's sammanfattning om att många äldre är ideellt engagerade (Svedberg, von Essen och Jegermalm, 2010, s.17). Jag tolkar det som att många äldre som engagerar sig ideellt gör det som att ersätta eller motsvara det arbete som de tidigare haft. En annan källa, Liljeroth, menar att många människor själva mår bättre i sitt ideella engagemang, påståenden som mina informanter också berättat för mig under mina intervjuer. Att deras egna liv och vardagar blir mer sociala och

innehållsrika då de träffar andra människor med samma intressen (Liljeroth, 2000, s.11). Wijkström och Lundström nämner att det ofta finns ett personligt engagemang då man vänder sig till en frivilligorganisation (Wijkström och Lundström, 2002, s.9). Under mina intervjuer fick jag höra om skäl som, ”jag har själv barn och vill nu själv förbättra situationen för andra barn” eller ”jag har själv levt det liv som jag nu arbetar för så andra barn ska få det bättre än mig”. Detta är inga ordagranna citat från informanterna utan sammanfattningar av deras ord. Hälften av mina informanter har själva sett den vardag som barnen befunnit sig i och då själva startat organisationerna för att påverka barns framtida liv. Det som jag kan relatera till Mauss tankar om ett egoistiskt handlande (Mauss, 1997, s. 17) i mina informanternas arbete är den tacksamhet som de möts av då de arbetar för barnen och att se de förändringar i barnens liv som deras engagemang innebär, den respons de får tillbaka i deras ideella engagemang.

Från mina intervjuer har jag fått veta att mina informanter behöver hantera de intryck som kan uppstå när de kommer i kontakt med barnen inom deras organisationer på egen hand. Erbjuds de inte professionell hjälp med samtal samtalar de med varandra. Gemensamt vill samtliga av mina informanter förbättra situationen för barn i världen men utifrån mina intervjuer skiljer sig anledningarna och inriktningarna till deras engagemang när de svarade på mina frågor. De arbetar efter kristna värdegrunder, av mänskliga värdegrunder, av personliga engagemang eller bara konkret ser problemen i samhället och vill arbeta för en förändring av dessa. Mina informanter påverkas mentalt då de ser hur situationen ser ut för många barn i världen men backar inte för sorgen utan använder den som en styrka till att arbeta för en förändring.

6. Slutord

Det finns olika anledningar till varför människor väljer att frivilligt engagera sig med att hjälpa andra människor. Under detta examensarbets gång ser jag ett behov av extra hjälpinsatser inom de områden där människor engagerar sig, behov som förändrats med tiden beroende på hur samhället ser ut eller hur det har förändrats. Tanken bakom engagemanget hos mina informanter och deras organisationer är olika utifrån mina intervjuer även om de kan vävas samman till en enad sammanfattning: att hjälpa barn som på olika sätt och synliggöra problemen inom de områdena.

För mina informanter tycks det ideella arbetet med barnfrågor har blivit till en livsstil. De vill påverka situationen för barn runt om i världen och de brinner för sitt arbete, så pass mycket att de gör det oavlönat eller bara får en symbolisk summa av ett arbete som de engagerar sig i varje vecka

eller till och med varje dag under många års tid.

Bibliografi.

- Andersson Ingela och Bergelin Tina (2006) ”Given och Eder skall varda givet”, *En studie om ideellt välgörenhetsengagemang. C/D-uppsats i Sociologi, Institutionen för arbetsvetenskap. Luleå tekniska Universitet.*

- Bauman Zygmunt (2001) *Globalisering*, Lund, Studentlitteratur AB.

- Eriksson Catharina, Eriksson Baas Maria och Thörn Håkan (red.)(2005) *Globaliseringens kulturer*, Falun, Nya Doxa bokförlag.

- Eriksson Baaz Maria (2003) ”Biståndet och Partnerskapens problematik”. I Louis & McEachrane (red.) *Sverige och de andra: Postkoloniala perspektiv*. Stockholm: Natur och Kultur.

- Gunner Göran och Namli Elena (red.) (2009) *Allas rätt och lika värde- Perspektiv på mänskliga rättigheter*, studentlitteratur, Malmö, Holmbergs.

- Karlén Helena (2009), *Barnsexhandel- kommersiell sexuell exploatering av barn*, Stockholm, Jute Förlag.

- Liljeroth Lena (2000), *Frivillighetens kraft*, Stockholm, Elanders GOTAB.

- Mauss Marcel (1997) *Gåvan*, Lund, Argos förlag.

- Stykke Olav (1978) *Sveriges utvecklingsbistånd och biståndspolitik*, Motala, Nordiska Afrikainstitutet.

- Wijkström Filip och Lundström Tommy (2002) *Den ideella sektorn*, Sollentuna, Intellecta Docusys AB.

Artiklar.

- Easterly William (2003) *Can Foreign Aid buy Growth?* Journal of Economics perspective. Årgång 17, nummer 3, i. 23-48.
- Keller Robert och Isaksson Anders (1999) *Svenskt bistånd i Ljuset Assessing Aid-rapporten.* Ekonomisk Debatt, årgång 27, nummer 8, s.519-533.
- Svedberg Lars, von Essen Johan och Jegermalm Magnus. (2010) *Svenskarnas engagemang är större än någonsin. Insatser i och utanför föreningslivet. Rapport till Regeringskansliet,* Stockholm, Ersta Sköndal Högskola.
- Svensson Jakob (2001) *Bistånd: fungerar det?* Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet. www.iies.su.se/-svenssoj/globkom-pdf

Övriga källor.

- Ecpat, arbetar mot barnsexhandel:
www.ecpat.se
- FN, arbetar för mänskliga rättigheter:
www.fn.se
- One Sky, socialtjänst i Thailand:
www.onesky.org
- Sida 2004, Sidas projekt i Mongoliet, 2004:
www.sida.se/contentassets/5c6e2037a14b8db9a374988d914303/13859/pdf
- Sida 2005, Sidas projekt i Thailand, 2005:
www.sida.se/contentassets/fc91b4db644e8dbf5f32e03e29a7b5/14583.pdf
- Sida 2006, Sidas projekt i Litauen, 2006:
www.sida.se/Svenska/publikationer/116055/vi-l229ter-oss-inte-bli-lurade/
- Sida 2014, Sidas projekt i Litauen, 2014:

[www.sida.se/Svenska/Har-arbetar-vi/Europa/Serbien/resultatexempel/stora-satsningar-ska-hjalpa-romer/Romadekaden—stod-till-de-fattigaste-i-Europa/\)](http://www.sida.se/Svenska/Har-arbetar-vi/Europa/Serbien/resultatexempel/stora-satsningar-ska-hjalpa-romer/Romadekaden—stod-till-de-fattigaste-i-Europa/)

- Sida 2017, Regeringens uträkningar för bistånd:

www.sida.se/svenska/sa-arbetar-vi/ Detta-ar-svenskt-bistand

- Talita, erbjuder sexuellt utsatta barn och kvinnor en nytt liv:

www.talita.org

- Unicef, arbetar för barns rättigheter:

www.unicef.se/fakta/diskriminering-av-flickor

- FN:s Barnkonvention:

www.unicef.se/barnkonventionen/las-texten

Föreläsning av Hans Rosling på Play UR, Framtidens statistik, 2013.

FN:s Barnkonvention. BILAGA (www.unicef.se/barnkonventionen/las-texten)

1. Ett barn är varje människa under 18 år.
2. Alla barn är lika mycker värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
3. Barnets bästa ska komma i det främsta rummet vid alla beslut som rör barn.
4. Politiker som styr länder ska ansvara för att alla barn får det som de har rätt till. När det gäller barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska staten utnyttja det yttersta av sina resurser. Där så behövs ska man samarbeta internationellt.
5. Barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets uppfostran och utveckling och ska hjälpa barnet att få det som barnet har rätt till.
6. Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
7. Varje barn har rätt till ett eget namn, ett medlemskap och att känna till sitt ursprung. Barnet har rätt, så långt som är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är och bli omvårdad av dem.
8. Varje barn har rätt att behålla sin identitet.
9. Ett barn ska inte skiljas från föräldrarna mot deras vilja, utom när det är för barnets bästa. Ett barn som är skilt från föräldrarna har rätt att träffa dem regelbundet.
10. Ett barn har rätt att återförenas med sin familj om familjen splittras. Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt humant och snabbt sätt.
11. Staten ska bekämpa olovligt bortförande och kvarhållande av barn i utlandet.
12. Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.
13. Varje barn har rätt till yttrandefrihet, att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter.
14. Alla barn har rätt att tro på vilket gud de vill, eller ingen alls.
15. Barn har rätt att starta och delta i föreningar och organisationer.
16. Varje barns rätt till privatliv ska respekteras.
17. Varje barn har rätt att få tillgång till information via till exempel internet, radio och tv. Staten ska ta ansvar för massmediers roll när det gäller varje barns tillgång till information.
18. Barnets föräldrar har gemensamt ansvar för barnets uppfostran och utveckling. Staten ska hjälpa föräldrarna.
19. Varje barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjande av förälder eller annan som har hand om barnet.

20. Ett barn som inte kan bo med sina föräldrar har rätt att få hjälp att hitta ett nytt hem.
21. Vid adoption ska staten tänka på barnets bästa.
22. Ett barn på flykt har rätt till skydd och hjälp att hitta ett nytt hem.
23. Ett barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv och hjälp att delta i samhället på lika villkor.
24. Varje barn har rätt till bra hälsa och rätt till sjukvård. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barnets hälsa ska avskaffas.
25. Staten ska regelbundet se till att ett barn som är omhändertaget av myndigheterna behandlas bra.
26. Varje barn har rätt till social trygghet, och hjälp om föräldrarna till exempel har lite pengar.
27. Varje barn har rätt till skälig levnadsstandard, en bostad, kläder, mat och rent vatten.
28. Varje barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara gratis.
29. Skolan ska hjälpa barnet att utvecklas och lära sig om mänskliga rättigheter.
30. Ett barn som tillhör en minoritet eller ursprungsbefolkning har rätt till sitt språk, sin kultur och religion.
31. Varje barn har rätt till lek, vila och fritid.
32. Varje barn har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och arbete som är skadligt eller hindrar barnets skolgång.
33. Varje barn har rätt att skyddas mot droger.
34. Varje barn har rätt att skyddas mot sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.
35. Ingen får köpa eller sälja ett barn. Staten ska bekämpa handel med barn.
36. Varje barn ska skyddas mot alla former av utnyttjande.
37. Inget barn får utsättas för tortyr, annan grym behandling eller bestraffning eller dödsstraff. Frihetsberövande av ett barn ska ske i enligt med lag och får endast användas som en sista utväg och för kortast lämpliga tid.
38. Barn ska skyddas mot krig och inget barn får användas som soldat.
39. Ett barn som utsatts för övergrepp eller utnyttjande har rätt till rehabilitering och social återanpassning.
40. Ett barn som är anklagat för brott eller har blivit dömt för en straffbar handling har rätt att behandlas rättvist och bra.
41. Om det finns bestämmelser som gör mer för barns rättigheter än innehållet i barnkonventionen, gäller de bestämmelserna i stället.
42. Alla barn och vuxna har rätt att få reda på vad som står i barnkonventionen.
43. Nr 43-53 Vänder sig till hur länderna ska kunna följa barnkonventionen.

